

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2583/2023.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Szombathelyi Törvényszék, mint másodfokú bíróság Bpkf.163/2023/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján (Dr. Mészáros András ügyvéd) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdés alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő.
- [2] Az indítványozó, aki az elhunyt sértett édesapja, jogi képviselő útján vádindítványt nyújtott be a Körmendi Járási Ügyészségen három terhelttel szemben a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 165. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétsége miatt.
- [3] A Körmendi Járásbíróság 2023. február 16. napján kelt, 6.B.3/2023/3. számú végzésével a vádindítványt a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 794. § (1) bekezdés d) pontja alapján elutasította, mert az nem tartalmazta a Be. 793. § (2)-(3) bekezdésében foglaltakat. A bíróság álláspontja szerint a vádindítvány oly mértékben hiányos, hogy anyagi jogi következtetés levonására nem alkalmas. Nem tartalmazta kellő részletességgel a vád tárgyává tett cselekmény pontos, egyes vádlottak által megvalósított leírását. A Be. 794. § (2) bekezdése alapján ilyen esetben – a vádindítvány elutasításáról rendelkező nem ügydöntő végzés kézbesítésétől számított 15 napon belül – mód van arra, hogy a pótmagánvádló a vádindítványt a hiányosság kiküszöbölése mellett ismételten benyújtsa. Az indítványozó és jogi képviselője a bírósághoz 2023. február 27. napján ezért újabb vádindítványt nyújtott be a terhelttek ellen halált okozó, foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétsége miatt. A Körmendi Járásbíróság 2023. május 2. napján kelt, 6.B.19/2023/2. számú

végzésével a vádindítványt újból elutasította, mert álláspontja szerint az nem felelt meg annak a kritériumnak, miszerint a vádindítványnak tartalmaznia kell a vád tárgyává tett cselekmény pontos leírását. Az indítványozó és jogi képviselője a Be. 794. § (2) bekezdése alapján a vádindítványt 2023. május 12. napján a bírósághoz érkezett beadványában kiegészítve harmadszor is benyújtotta. A Körmendi Járásbíróság 2023. május 25. napján kelt 6.B.24/2023/2. számú végzésében harmadik alkalommal is elutasította. A bíróság indokolása szerint a Be. 794. § (2) bekezdésben foglalt rendelkezése nem teszi lehetővé a hiányos vádindítvány esetében a többszöri benyújtást. A jogszabályi rendelkezés bírói értelmezése szerint arra kizárólag egy alkalommal, a nem ügydöntő végzés kézhezvételétől számított 15 napon belül és csak akkor kerülhet sor, ha azzal a sértett (pótmagánvádló) az elutasítás okát kiküszöböli. A bíróság álláspontja szerint a harmadik alkalommal, 2023. május 12. napján benyújtott vádindítvány a Be. 794. § (1) bekezdés a) pontja alapján elkésettnek minősül.

- [4] Az indítványozó fellebbezését a Szombathelyi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2023. szeptember 18. napján végleges Bpkf.163/2023/3. számú végzésével elutasította és az elsőfokú végzést helybenhagyta. A Törvényszék a végzés indokolásában a bírói gyakorlat által kialakított értelmezésre alapozva (BKV. 1., BKV. 90. számú kollégiumi vélemények, BH2004.457) rögzítette, hogy az indítványozó által hivatkozott rendelkezésben – a Be. 794. § (2) bekezdésben – foglalt 15 napos határidő az eredetileg benyújtott vádindítványt elutasító végzés kézhezvételétől kezdődik és nem hosszabbítható meg, így az ismételt hiánypótlás elkésettnek minősül (támadott másodfokú végzés 3. oldal).
- [5] 2. Az indítványozó jogi képviselője útján az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján a Körmendi Járásbíróság 6.B.24/2023/2. számú és a Szombathelyi Törvényszék, mint másodfokú bíróság Bpkf.163/2023/3. számú végzései alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése céljából 2023. november 24. napján elektronikus úton alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyet 2024. január 17. napján érkezett beadványában kiegészített (a továbbiakban együtt: alkotmányjogi panasz).
- [6] Az indítványozó álláspontja szerint a támadott bírósági határozatok sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jogát, valamint az Alaptörvény 28. cikkét. Értelmezése szerint a Be. 794. § (2) bekezdése nem tartalmaz arra vonatkozó felhívást, hogy a vádindítvány ismételt előterjesztésére a pótmagánvádlónak csak egyetlen esetben van lehetősége. Az indítványozó álláspontja az, hogy az eredeti, első vádindítványt a bíróság nem veheti figyelembe, hiszen a pótmagánvádló azt a hiánypótlással módosította, vagyis nem az eredeti vádindítvány megfelelőségéről kell döntenie, hanem az újonnan előterjesztett vádindítványról. Ennek következtében a határidő kezdete is módosul, így beadványa nem tekinthető elkésettnek.

- [7] 3. Az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak.
- [8] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. § (1) bekezdés szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet benyújtani az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve. A Szombathelyi törvényszék, mint másodfokú bíróság támadott végzését az indítványozó jogi képviselője 2023. szeptember 26. napján vette át. Az indítványozó jogi képviselője az alkotmányjogi panaszt elektronikus úton 2023. november 24. napján nyújtotta be. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a panasz határidőben érkezett.
- [9] Az Abtv. 27. § (1) bekezdésen alapuló indítvány részben megfelel az Abtv. 52. § (1), illetve (1b) bekezdésben foglalt, a határozott kérelemre vonatkozó követelményeknek.
- [10] Az indítvány tartalmazza az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 27. § (1) bekezdés], a támadott bírósági határozat megjelölését (Szombathelyi Törvényszék, mint másodfokú bíróság Bpkf.163/2023/3. számú végzését), az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [XXVIII. cikk (1) bekezdést, 28. cikket]. Az indítvány tartalmaz indokolást arra vonatkozóan, hogy a támadott bírósági határozat miért ellentétes az Alaptörvény hivatkozott rendelkezéseivel; továbbá kifejezett kérelmet rögzít a támadott bírósági határozat alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére.
- [11] Az indítvány abban a tekintetben nem felel meg a határozott kérelem feltételeinek, hogy alkotmányjogi panaszt csak Alaptörvényben biztosított jog sérelmére lehet alapítani. Az Alaptörvény 28. cikkének címettjei a bíróságok, e rendelkezés nem fogalmaz meg olyan jogot, amelyre alkotmányjogi panaszt lehetne alapítani [3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]]. Így az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés tekintetében folytatta tovább vizsgálatát.
- [12] Az Abtv. 27. §-a alapján alkotmányjogi panasznak a bírói döntések közül csak a bírósági eljárást – az ügy érdemében hozott, vagy egyéb határozattal – befejező döntések ellen van helye [például: 3090/2014. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [22]; 3131/2017. (V. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3279/2017. (XI. 2.) AB végzés, Indokolás [7]; 3168/2018. (V. 18.) AB végzés, Indokolás [38]–[41]]. Jelen esetben az eljárást lezáró végzés a Szombathelyi Törvényszék, mint másodfokú bíróság Bpkf.163/2023/3. számú végzése, így az Alkotmánybíróság a panaszt ebben a vonatkozásban vizsgálta.
- [13] Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja értelmében az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti. Az indítványozó az alkotmányjogi panasznak alapul szolgáló büntető ügyben pótmagánvádló volt, így az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint

érintettnek tekinthető {legutóbb pl. 3032/2022. (I. 31.) AB határozat, Indokolás [16], 3127/2019. (VI. 5.) AB határozat, Indokolás [21]; 3245/2018. (VII. 1.) AB határozat, Indokolás [14]}. Az Alkotmánybíróság rögzítette továbbá, hogy az indítványozó a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.

- [14] 4. Az Abtv. 29. §-a alapján az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30], 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [15] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslatihoz való jogának indokolásaként a bíróságoknak az Be. 794. §-a tekintetében rögzített jogértelmezését vitatta és a bírói döntés törvényességének kritikáját terjesztette elő. Ennek alapján sérelmezte, hogy a bíróságok megtagadták a cselekménynek a vádindítvány alapján történő kivizsgálását.
- [16] Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy a bírósági szervezet felett nem hagyományos, negyedfokú jogorvoslati fórumként jár el. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]}. A bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság tartózkodik attól, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; 3065/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [5]; 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]; 3391/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [25]; 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]}.
- [17] A vizsgált ügyben az indítványozó a bíróság által alkalmazott törvényi rendelkezések értelmezését vitatta. Figyelemmel ezért a bemutatott alkotmányos elvekre, az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az indítványban foglaltak nem alapozzák meg az ügy érdemére kiható alaptörvény-ellenesség kételyét és nem vetnek fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem.
- [18] 5. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában írt befogadási kritériumoknak, ezért az indítványt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2024. június 4.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Haszonicsné Dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.
alkotmánybíró